

give den Naadestødet? Ja, naar jeg kunde forudsætte, at vor Kirkes Besejndelse var ligesaa bekendt, som der synes at være vaagnet stor Æver og Kjærlighed for den i de sidste Tider, saa var det ingen Kunst at svare derpaa; thi i vor Kirkes Besejndelse, nærmest som evangelisk-lutherisk, i den augsburgske Confession, er det sagt ganske udtrykkelig, at Ægteffab er en borgerlig og verdslig Sag, at Bestemmelser om deslige Sager, som Overigheden kan tage, vedkomme ikke Kirken mere end de om Musik, — det er ikke mine Ord, men den augsburgske Confessions, at der ikke kan være mere Strid mellem Lovgivningens Bestemmelser angaaende deslige borgerlige Anliggender og de kirkelige Bestemmelser om, hvad der vedkommer Kirken, end mellem Syngekunsten og saa de kirkelige Bestemmelser. Den augsburgske Confession siger gjentagne Gange i §§ue 16 og 28, at Ægteffabet hører til de verdslige Ting, og at det er hele Ulykken, at Biskopperne — men Biskopperne ere der Udtrykket for Alt, hvad der angaaer den kirkelige Afgjørelse — have blandet sig i de verdslige Ting. Og i sit 7de Hovedstykke — hvad jeg skal bede særdeles lagt Mærke til — paastaar den, at til Genhed i Kirken, altsaa til den Genhed og Enighed, der navnlig skal bestaae i den lutheriske Kirke, er Enighed om Ordet og Sacramenterne nødvendig, men derimod aldeles ikke Genhed i Cereemonier eller ydre og verdslige Ting og Forhold, saa den Genhed hindres ikke ved forskellige Former for Ægteffabet; derimod kan det godt forenes med den og være — efter den augsburgske Confession — i sin gode Orden, om i den danske evangeliske Kirke det borgerlige Ægteffab deels anvendes, deels ikke anvendes. Og i Overensstemmelse dermed har, som bekendt, det lille Skrift, der har gjort stor Opsigt, af Dr. Rudelbach givet Exempler paa, at lutheriske Lærere og akademiske Docenter have erklæret sig for det borgerlige Ægteffab i Tider, som man ikke vil ansee for lefskardige i saa Henseende, nemlig i Begyndelsen af forrige Aarhundrede. Det er altsaa saa langt fra, at den Praxis, som hidtil har fundet Sted, er en skrigende Misbrug, at den tværtimod er i fuldkommen og væsentlig Overensstemmelse med vor Kirkes Lære og Besejndelse.

Og, naar man derimod stiller, som min næste Nabo synes at ville gjøre gjældende, Kirkes Røst, da maa jeg her henlede Forsamlingens Opmærksomhed paa, at det forholder sig underligt med denne Folketirke for Dieblisitet. Nogle paastaar, at den er stum, den kan ikke yttre sig, og at derfor faaer jeg at give Tid med mit Forslag, indtil den faaer Munden op, ihvorvel jeg efter de Vittringer, jeg har anført af dens Besejndelse, dersom man endda vil kalde Kirken stum i denne Sag, virkelig ikke ved, hvorledes den skal yttre sig. Men nu paastaar min meget ærede næste Nabo, at denne Kirke dog yttre sig mod, hvad jeg vil have gjennemført i Loven; men saa er Kirken jo ikke stum. Jeg derimod seer Sagen saaledes: Kirken har aabenbare yttret sig i sine Besejndelseskrifter; og hvergang nu Noget indgiver en Adresse, hvori det erklæres, at de ville blive ved deres gamle Tro og Besejndelse, erklære de enten Noget, de slet ikke vide, hvad er, eller ogsaa, at de blive ved den augsburgske Confession, erklære altsaa, at saalangt som den kunne vi trostigen gaar. Jeg antager derfor, at det kun er en Misforstaaelse, at vi derved skulde standses i at tage Forholdsregler, der ikke i mindste Maade berøre Folketirken mere, end, som jeg har viist, selve Lovforslaget gjør, saaledes at, ligesom det i visse Tilfælde berettiger en Mand af Folketirken til at indgaar et borgerligt Ægteffab f. Ex. med en Jodinde, saaledes ogsaa Qvinden, — der jo dog i vore Tider skal emanciperes, — hvis ogsaa hun er af Folketirken, berettiges til med ham at indgaar borgerligt Ægteffab uforstyrret af den verdslige Magt.

Endnu skal jeg endelig tillade mig at bemærke, at, naar Nogle mene, at den af mig begierede Frihed angaaer kun Præsterne, og at Kampen her føres for Præsternes Skyld, saaat til Syvende og Sidst vi, som vare af denne Mening, kæmpe blot for Embedsstillings og Tiende, som vi jo, hvis den ikke indrømmes os, kunde risikere at gaar glip af, da forholder det sig ikke ganske saaledes. Thi det Hele er ikke Præsten for hans egen Skyld meest magtpaaliggende; men, naar han ellers forstaaer Forholdene ret, for hans Mening